

FOCS FOLLETS

La nit engolia el cementiri en una boirina espectral. El silenci quasi es podia palpar i la lluna banyava tètricament tombes i làpides amb aquella lluïssor lletosa mentre una brisa freda i humida recorria àvidament el cementiri com si fos l'alè dels morts.

Passar la nit en un cementiri no havia estat mai la il·lusió de la meua vida, mai havia tingut interès per saber què es coïa en un cementiri en hores nocturnes, justament quan el més enllà es fa més proper i l'ambient d'ultratomba s'acosta sigil·lós fins a glaçar-te la sang. Però havia acceptat el repte; jo mateixa havia tirat el dau i l'atzar m'havia jugat una mala passada i, com a bona perdedora del desafiament, havia d'assumir les conseqüències del joc, un joc massa macabre per tractar-se d'una juguesca feta enmig d'una classe de literatura...

Set dies abans

L'últim dia de les vacances d'estiu concloïa tres mesos d'intensa emoció i de vivències inoblidables que es guardaven a la capseta dels records, un any més.

Vaig acabar l'última pàgina de l'onzè llibre que em llegia aquell estiu i vaig alçar la mirada cap aquell cel crepuscular, en què es filtraven pinzellades de rosat i porpra entre núvols flonjos i bellugadissos. L'olor de salobre flairava com el perfum inconfusible de les ciutats marítimes, i vaig fer una fotografia amb el mòbil a l'horitzó del mar que besava aquell cel transitori entre el dia i la nit, per immortalitzar un instant que ja passava de llarg.

Mentre desfeia el camí des de la platja fins a casa, vaig recordar el que m'esperava quan obrís la porta de la meua habitació. Probablement, la mare m'hauria deixat els llibres de text pulcrament folrats a sobre el llit, juntament amb la meua motxilla nova de trinca i un estoig comprat aquell mateix dia: ítems que m'acompanyarien quasi nou mesos en el nou curs que m'esperava amb candeletes, segon de batxillerat...

Les meves suposicions van quedar confirmades en el moment que vaig travessar el llindar de la porta de l'habitació: els llibres, la motxilla i l'estoig reposaven plàcidament sobre el cobrellit de taques de vaca, element decoratiu a petició de la meua germaneta, amb qui compartia l'habitació.

El dia següent es despertava gris i apagat, la qual cosa sintonitzava meravellosament amb el meu estat d'ànim. Reconec que sempre m'he alegrat que comencessin les classes després de tants dies de vacances però, malgrat que em considero una bona estudiant, aquell dia no em transmetia bones vibracions; auguri que aquell curs seria dens, angoixant i fins i tot desesperant.

Tot i això, el retrobament amb els companys de classe em va pujar una mica la moral, que va acabar de tocar fons quan vaig saber que, després del discurs de rigor del tutor en començar el nou curs, la primera classe que tocava era filosofia.

No va ser fins passada primera mitja hora de la classe que vaig adonar-me realment de qui tenia al costat. Els pupitres es disposaven a l'aula en tres columnes de manera que seien dos estudiants per pupitre. Jo seia cap al final de la classe, just al costat de la finestra i, com que havia arribat una de les primeres i seia sola, un alumne nou s'havia assegut al meu costat després de demanar-me si estava ocupat. En respondre-li que no, ell s'havia presentat i s'havia assegut a la cadira segons després que el tutor hagués entrat a classe.

Es deia Narcís. Era força ceptat, i la morenor dels cabells conjugava amb el to bru de la seva pell, gruixuda i pigada. Havia pogut percebre el color marró dels seus ulls grossos i ametllats en demanar-me si podia seure al meu costat. No m'hi havia pogut negar. Des d'aleshores fins a abans de l'hora d'esbarjo, l'havia estat observant. El trobava curiós i interessant, una qualificació poc freqüent i gens aplicable als nois de l'institut de tota la vida. Em va tornar a la realitat el timbre que anunciava la fi de la classe.

Vaig sortir ràpida del passadís i vaig apressar-me cap a la biblioteca per avançar els meus primers deures del curs. En asseure'm en una taula força apartada de les altres, vaig obrir el llibre d'anglès per la pàgina deu i vaig començar a fer els exercicis de gramàtica. Algú es va asseure a la cadira que tenia davant per davant.

- M'has estat observant durant una bona estona –va dir en Narcís quan vaig aixecar la vista del llibre, i els ulls se'm van dirigir hipnòticament cap als seus -. Ara em toca a mi.

La meva expressió de perplexitat va fer eixamplar encara més el somriure d'en Narcís, qui es va acomodar a la cadira deixant la motxilla sobre la taula, creuant els braços i decantant el cap, fitant cada moviment que jo feia. De fet, no em vaig moure; un estat

d'immobilitat s'havia apoderat del meu cos quan havia notat que aquell impertinent em traspassava amb la seva mirada intimidant.

- Perdona? –vaig mormolar -. Si he fet res que t'incomodés, em sap greu, jo no pretenia ser arrogant, però tu sí que ho estàs sent. Tinc feina.

I vaig submergir-me altre cop en els exercicis de gramàtica anglesa. Passats cinc minuts, en Narcís continuava sense moure's, clavant-me la seva mirada com un ganivet afilat.

- Com et dius? –va preguntar a la fi -. Si he de seure amb tu, m'agradaria saber com dir-te.

- Evangeline –vaig respondre amb fredor sense aixecar la vista del llibre.

- Evangeline? –va fer ell, incrèdul -. Puc dir-te Eva?

La meua resposta va ser un moviment d'espatlles i una expressió indiferent. Tot seguit, en Narcís es va aixecar de la taula i se'n va anar sense dir res mentre jo el seguia amb la mirada a cua d'ull.

Els dos dies següents en Narcís no es va presentar a classe. Vaig preguntar-me si aquella absència tenia a veure amb la conversa que havíem tingut a la biblioteca, i vaig dubtar encara més quan vaig sentir rumors a la classe que en Narcís s'havia canviat de centre perquè jo l'havia increpat. Tot i algunes mirades interrogants de companys de classe, vaig fer cas omís de tots els possibles rumors a l'institut, i ni tant sols vaig intentar desmentir-los.

A la tarda del tercer dia de curs, vaig començar a treballar. Després de l'institut me n'anava a guanyar alguns diners a l'herbolària de la Minerva. Era una botiga on podies trobar-hi totes les herbes i espècies hagudes i per haver, i la Minerva era una dona que em despertava una curiositat gairebé mística. Era com una mena de bruixa, un entremig de fada madrina i la bruixa dels boscos.

- Arribes tres minuts abans de l'hora, petita –va somriure la Minerva mostrant una expressió envellida però sincera mentre omplia una bosseta d'herbes aromàtiques a una dona asmàtica.

La vaig respondre amb un altre somriure i en dos minuts vaig haver-me posat el davantal verd de sota el taulell i vaig començar a ordenar noves plantes i essències que havien arribat aquell mateix matí mentre la Minerva atenia els clients.

A les set del vespre la Minerva va marxar de la botiga per anar a portar un sac de llavors de sàlvia a una senyora del poble i em va dir que comencés a recollir, tancaríem aviat. Així doncs, vaig posar el rètol de *TANCAT* a la porta i vaig posar en línia els flascons de líquids de la secció de perfums. Es va sentir el repic del mòbil de bambú en obrir-se la porta de la botiga.

- És tancat –vaig dir sense girar-me a mirar qui hi havia.

- Hola Eva.

Em vaig girar sobresaltada. Davant meu hi havia en Narcís, tenia els cabells molls ja que a fora descarregava una pluja torrencial, i subjectava un casc de moto sota el braç.

- Què hi fas, aquí? –vaig preguntar alçant les celles.

- Algú m'ha dit que treballaves aquí i he passat a veure't –quin detall, vaig pensar amb sarcasme -. Què és aquest lloc?

Ell passejava la mirada per tots els racons de la botiga, farcits de plantes, espècies i aromes amb tots els gustos possibles i existents. Vaig tirar pel dret.

- És veritat que t'has canviat d'institut?

En Narcís em va mirar amb un somriure enigmàtic.

- No –va limitar-se a dir -. És això el que circula per l'institut? Vaja...

- Com és que has faltat dos dies, doncs?

Va sospirar.

- He anat a l'enterrament del meu oncle. A França.

Vaig empassar-me saliva. Sempre pregunto més del compte. En aquell moment va entrar la Minerva xiulant i taral·lejant una cançó incomprensible, va passar pel nostre costat i es va dirigir al magatzem sense dir res.

- Ja tancaves, oi? –va dir ell, seguint amb la mirada la Minerva tot arquejant una cella -.
Et porto a casa.

Vaig arribar a casa amb moto. En Narcís portava un altre casc i em va deixar sota el porxo de casa meva arrecerada de l'aiguat que queia sobre la ciutat. Vaig donar-li les gràcies i ell se'n va anar.

L'endemà, una capa gruixuda i fosca de núvols cobria un cel invisible mentre deixava caure algunes gotetes tímides. Un cop a classe, en Narcís va asseure's al meu costat i el seu somriure encantador va desconcertar els creadors dels rumors a la classe, els quals van assetjar-nos amb insistents bombardejos de mirades indiscretes i comentaris en veu baixa que van dissipar-se en el moment que el professor de literatura entrava a l'aula.

La classe va començar amb una anàlisi exhaustiva d'un escrit de William Shakespeare, seguit d'un comentari poètic de Rosalia de Castro. Mentre jo anotava els aspectes més destacats de la vida de l'autor de *Romeu i Julieta*, en Narcís em va passar un paperet rebregat on hi havia una pregunta força estrambòtica: *Vols dormir en un cementiri?*

El vaig mirar amb expressió preocupada. Anava de debò?

Ell em va fer senyals amb el cap perquè escrivís la resposta al paperet. Amb el bolígraf que tenia a la mà vaig escriure: *No, i no tinc intenció de fer-ho mai.*

En llegir la meva contesta, en Narcís va passar a l'ofensiva: *Què t'hi jugues?*

En el moment que el professor es girava d'esquena a nosaltres per escriure uns versos a la pissarra, en Narcís es va treure de la butxaca un dau, em va mirar amb expressió divertida i alhora interrogativa. Jo vaig sacsejar el cap i vaig dir *NO* prou a poc a poc perquè ell em pogués llegir els llavis.

Parells, guanyo jo; senars, tu, va ser el següent missatge que vaig rebre d'en Narcís. Aquell joc no portava a enlloc, però sí que va servir per esbargir-me una mica d'aquella classe de literatura que s'estava fent tan feixuga. *Fet*, vaig respondre amb un somriure desafiador, *però què ens hi juguem?*

Una nit sencera al cementiri, va dictaminar com si fos una sentència de mort. Tot seguit, i aprofitant la distracció d'aquell moment i el xivarri a l'aula dels estudiants que reien l'errada d'un company, en Narcís va sacsejar el dau dissimuladament dins les

seves mans grosses i el va deixar caure a la taula, on va girar com una baldufa durant uns quants segons. Quan el dau reduïa velocitat, vaig començar a distingir mínimament els foradets negres que formaven els números; finalment el dau va decantar-se per una banda tot anunciant quasi solemnement un gran 5.

- Merda! –vaig exclamar fluixet, tot i que va quedar esmorteït per les rialles d'en Narcís.

Va sonar el timbre i, imitant els altres vint companys de classe, en Narcís va aixecar-se del pupitre encara rient i va desaparèixer passadís enllà brandant el dau en una mà. Les següents hores de classe no vaig tenir en Narcís al costat perquè havíem escollit modalitats diferents, però ell em va atrapar a la sortida de l'institut, una tarda plujosa de setembre.

- Que et quedi clar –vaig dir-li mentre ell no podia parar de riure -: no penso dormir al cementiri, m'has entès?

- Així he d'entendre que ets una poruga, Eva? –deia ell -. Has perdut el joc i ara has d'assumir la derrota.

- Això no és cap partit de futbol, Narcís. I no sóc cap poruga.

- Sí, que ho ets. Si no ho fossis, aquesta mateixa nit ja executaries la teva sentència.

- Sentència? Noi, estàs perdent la xaveta...

- T'espero dissabte a les onze de la nit al cementiri. I porta roba d'abric, sembla que farà fred!

En dir l'última paraula ja havia desaparegut en trencar a la cruïlla amb la moto. Allò era un desastre... Jo, dormint en un cementiri? Potser sóc jo, la que he acabat perdent la xaveta, vaig pensar quan vaig ser davant la porta del cementiri dissabte a la nit. La meua excusa que em quedava a dormir a casa d'una amiga havia sonat prou convincent per als meus pares, i havia pogut agafar discretament abrics de pell, jerseis de llana, pantalons gruixuts sobre leotards, dues llanternes per si una anava malament, una manta i dos parells de guants de conjunt amb la bufanda.

Tal com m'havia dit, en Narcís m'esperava allà, muntat a la moto i casc al cap. No ens vam saludar, simplement ell em va desitjar sort i em va dir que em vindria a buscar l'endemà al matí. Tot seguit, s'havia fet fonedís fosc enllà.

El silenci embolcallava aquell lloc llòbrec i vaig decidir afanyar-me abans no m'ho pensés millor. En Narcís m'havia explicat que a l'ala oest del cementiri hi havia una reixa amb un forat. Vaig escapolar-me cap a dins del cementiri i, un cop dins, vaig observar el panorama desolador que se'm presentava.

El cementiri era molt gran, tant, que la foscor tallava la meva panoràmica i no podia veure més enllà d'unes quantes espelmes que il·luminaven uns deus metres lluny d'on era jo. Les llums dèbils de les espelmes feien moure tètricament les ombres de les tombes encaixades a terra i ballaven projectades als nínxols de la paret en un ball caòtic.

Mentre un tremolor incontenible se m'apoderava de les cames, vaig trobar recer enmig de dues tombes grans, cada una decorada amb un àngel de marbre en una posició diferent. Des d'allà podia veure quasi tot el cementiri sencer. Tombes, nínxols i panteons semblaven observar-me amb ulls que no eren d'aquest món.

Vaig tapar-me amb la manta fins al nas, de manera que només se'm veien els ulls. M'havia recollit els cabells en dues cues baixes i portava el cap amagat dins una boina de llana vermella. Vaig engegar una de les llanternes i vaig enfocar les tombes i les làpides més pròximes. Amb això, l'únic que vaig aconseguir va ser augmentar més la sensació fantasmagòrica d'aquell lloc, afegint la llum de la llanterna a la lletosa de la lluna plena, l'únic testimoni de la meva lúgubre odissea.

En tancar la llanterna, vaig deixar que la foscor m'envoltés i que aquella brisa humida em llepés fins i tot a través de les capes d'abric. Vaig tancar els ulls per intentar dormir, però els somnis es resistien i uns sorolls espectrals es van filtrar entre el silenci sepulcral.

Sentia els udols dels llops a la llunyania, i me'ls imaginava assetjant la presa amb boques desfermades, però al cap de poc vaig adonar-me que confonia els udols amb el xiulet del vent, cosa que no va alleujar-me gens perquè aquell xiscle era com un crit d'ultratomba, un càntic fúnebre que es va sumir en la densitat opressiva d'una boirina espessa que s'instal·lava al cementiri.

I de cop, unes llums van irrompre en aquella escena diabòlica. Eren una mena de flames que s'enlairaven del terra i levitaven a pocs metres de mi, movent-se amb lleugeresa i bronzint com insectes mentre flamejaven enmig d'aquella foscor abismal. Semblaven

ulls, però eren petites flamarades que dansaven a l'aire, massa grosses per ser cuques de llum.

N'hi havia moltes, se'm glaçava la sang. Allò no era d'aquest món, no era humà... Vaig pensar amb ràbia que mataria en Narcís si allò era cosa seva; que no n'havia tingut prou en què acceptés la meva derrota que ara s'havia de dedicar a fer-me bromes pesades? Però aquella pregunta va esvanir-se quan totes les llums com petits sols penjats de fils invisibles van apagar-se com si algú les hagués bufat i les flames s'havien extingit com espelmes.

La foscor va regnar de nou. Jo només sentia el batec del meu cor a les orelles i el tremolor que em recorria el cos seguit d'un calfred irritant. Llavors... res.

L'alba obria una escletxa de claror entre els dos àngels espectrals sobre les tombes dels meus costats. Em sentia tota entumida, els peus enrampats i les mans balbes. Tenia les pestanyes quasi enganxades pel fred que gairebé fregava graus negatius. Enmig d'aquell despertar gens agradable, vaig distingir un cel serè, molt diferent al del dia anterior. Em vaig incorporar lentament, però em vaig aturar en sec quan vaig notar una punxada dolorosa a l'esquena. Vaig deduir que aquell dolor era producte de la incomoditat del terra i de la impossible posició del meu cos que havia adoptat en caure desmaiada després de veure aquell espectacle tètric dels dimonis lluminosos.

Amb diversos gestos de dolor, vaig aconseguir mantenir-me dempeus. Els números digitals del meu mòbil marcaven les set passades, i vaig buscar la reixa foradada abans que algun treballador de la funerària em trobés i em prengués per mort vivent amb la pinta de moribunda que feia.

Just en sortir del forat de la reixa, entre dos xiprers centenaris encorbats que formaven un arc, s'hi distingia la figura abrigada d'en Narcís recolzat a la moto. Mentre m'acostava a ell arrossegant la manta i amb els ulls mig clucs, ell em va rebre amb un somriure i em va donar una ampolla d'aigua.

- Ho has aconseguit, Eva –va ovacionar mentre em recollia la manta que finalment m'havia caigut a terra i m'enfilava a la moto.

- Porta'm a casa... –vaig aconseguir murmurar.

Potser sí que estava mig morta, perquè el trajecte a casa va semblar que durava una eternitat. Em notava cansada, però alhora estava satisfeta: havia complert la sentència, com n'hi deia en Narcís, a la cintura del qual m'aferrava amb força, amb el cap recolzat a la seva esquena, mentre ell conduïa cap a casa.

Un bany calent i escumós va precedir un esmorzar deliciós que vaig gaudir gràcies a les atencions culinàries d'en Narcís. Els meus pares havien passat la nit fora de casa amb la meva germana petita aprofitant que jo era *a casa d'una amiga*. En Narcís, més simpàtic que de normal, m'havia preparat torrades amb melmelada, suc de taronja natural, galetes amb xocolata desfeta i un meravellós caputxino que vaig assaborir fins a l'última bombolla d'escuma.

Enmig d'aquell festí li vaig explicar, ja més serena, tot el que m'havia passat. El punt culminant de la nostra conversa va arribar quan li vaig parlar de les flamarades dansaires, i vaig quedar atònita quan ell va reconèixer a l'acte exactament a què em referia; quedava clar, no havia estat cap mena de broma.

- S'anomenen focs follets –em va dir -. N'he sentit a parlar, sobretot als llibres. Són unes llums pàl·lides que se solen veure de nit o al capvespre surant en l'aire. És més freqüent veure-les en cementiris o en terrenys humits o pantanosos: aiguamolls, marjals, fangars...

Me'l vaig quedar mirant desconcertada mentre mastegava una torrada amb melmelada.

- He sentit a dir que són reaccions químiques que es produeixen per la oxidació de la fosfina i els gasos de metà en matèries orgàniques en descomposició –realment ho explicava com si vomités tres pàgines senceres d'enciclopèdia i, en veure la meva estupefacció, va continuar -: perquè ho entenguis, podríem dir que quan les sals de calci dels ossos es troben en descomposició és possible que d'aquesta reacció s'encengui alguna mena de gas i és aleshores quan es produeixen aquestes llums.

- Ah... –vaig mormolar -. O sigui que no eren ni espectres ni morts vivents que se'm volien emportar a l'infern, no?

Tots dos vam riure.

- T'has llegit *El senyor dels anells*? –em va preguntar; jo vaig fer cara de no entendre res mentre la xocolata desfeta fluïa per la meua llengua.

- Recordo que el vaig començar –vaig dir amb la boca plena -, però crec que no vaig passar de les deu pàgines... Per què ho preguntes?

- Hi ha un moment en què apareixen aquestes llums.

- De debò?

- Sí –va fer -. En Sam i en Frodo, els dos hòbits acompanyats pel Gollum, es troben als pantans anomenats els Aiguamolls dels Morts. Em va agradar com els anomena Tolkien: els ciris dels cadàvers. Crec que a *La història interminable* de Michael Ende també surten.

- Vaja, saps moltes coses –vaig somriure -. Què més em pots explicar, setciències?

- Per la teua informació, hi ha moltes llegendes cèltiques, gaèliques i eslaves que afirmen que els focs follets són esperits malignes de morts o altres éssers sobrenaturals que intenten desviar els viatgers del seu camí. La majoria d'elles expliquen que són esperits d'infants sense batejar o nascuts morts els quals vaguen entre el cel i l'infern. Em sembla recordar que el folklore anglès els personifica com diables o follets que atreuen les víctimes cap als perills dels pantans.

- Que macabre... –vaig puntualitzar -. N'has vist mai cap, tu?

- Sí, una vegada... –va dir, compungit -. Prefereixo no recordar aquella nit.

Mentre escurava el suc de taronja vaig observar com en Narcís es sumia en els seus pensaments, capficat, però de seguida recobrava un posat serè.

- T'han agradat? –em va preguntar, però la pregunta em va sonar tan extravagant com les mateixes llums.

- Home... –vaig fer -. No són la Vuitena Meravella, i a més zumzegen com les abelles, però són curioses. Per què em mires així?

- Perquè tinc un altre repte per a tu.

Al capvespre d'aquell diumenge clar de setembre en Narcís em va portar als afores del poble. El far de la moto il·luminava el caminet de sorra enmig del boscatge i ens vam aturar en una esplanada banyada pel clar de lluna. El terra era fangós, eren les restes d'un riu que feia poc s'havia assecat i allà s'hi havia creat un aiguamoll.

- Aquest cop no és en un cementiri ni estaràs sola –va dir-me en Narcís mentre ens assèiem en una arrel enorme que sobresortia mig metre del terra -. Però haurem d'esperar.

- Vols que ens estem aquí per veure focs follets?

Vaig prendre el somriure d'en Narcís com una resposta afirmativa.

Al cap d'unes hores, sota la llum de lluna i jo entre els braços d'en Narcís, les llums van aparèixer fent les seves danses caòtiques i bronzint enmig del silenci de l'aiguamoll. Les llums dels focs follets van durar poca estona, però la suficient per il·luminar el petó que en Narcís em va regalar poc abans que la foscor caigués de nou sobre nosaltres com un teló al final d'una funció.